

CULTUURBELEIDSPLAN

SSgN

2020-2024

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
VISIE OP CULTUUREDUCATIE	4
MISSIE	4
<i>DIPLOMAGERICHT</i>	5
<i>ONTWIKKELING</i>	5
<i>KWALITEITEN EN TALENTEN</i>	5
<i>LEER- EN LEEFKLIAMAAT</i>	5
KERNWAARDEN	6
<i>ECHT IN CONTACT</i>	6
<i>JEZELF KUNNEN ZIJN</i>	6
<i>VERANTWOORDELIJK VOOR KWALITEIT</i>	7
<i>UITGAAN VAN GROEI</i>	7
CULTUUREDUCATIE IN DE PROGRAMMERING	8
<i>EEN OPTIMALE LEEROMGEVING EN EEN CULTUURRIJK EDUCATIEF PROGRAMMA</i>	8
<i>EXTRA AANBOD</i>	9
<i>DOORLOPENDE LEERLIJN BINNEN EN SAMENHANG TUSSEN ALLE KUNSTVAKKEN</i>	10
<i>VERBINDING MET ANDERE DISCIPLINES BINNEN</i>	
<i>SCHOOL</i>	11
<i>SCHOLING</i>	11
SAMENWERKING & EXTERNE ORGANISATIES	12
<i>NIEUWE INITIATIEVEN</i>	13
COMMUNICATIE	14
VOORWAARDEN	15
EVALUATIE EN ONTWIKKELING	16
FINANCIËLE PARAGRAAF	18

INLEIDING

Dit cultuurbeleidsplan is bedoeld om een beeld te geven van de manier waarop wij de ontwikkeling van leerlingen willen bevorderen door cultuuronderwijs. Cultuuronderwijs zit in het DNA van de SSgN. We trachten dit vanuit een helder fundament en theoretisch kader vorm te geven. In dit cultuurbeleidsplan staan onze uitgangspunten die de basis vormen waarmee we de kwaliteit van ons cultuuronderwijs kunnen waarborgen en verbeteren.

De SSgN is een jenaplanschool voor mavo/havo/vwo. De school bestaat inmiddels meer dan 150 jaar. Vanaf het begin heeft de SSgN een veilige basis aan leerlingen gegeven waarin ze zich gerespecteerd en gezien voelen en waarbinnen ze hun talenten optimaal kunnen benutten.

Vanaf 1987 is het Jenaplanonderwijs ontwikkeld. Binnen deze visie heeft cultuur altijd een prominente plaats ingenomen. Dit heeft ervoor gezorgd dat leerlingen een podium kregen voor het tonen van hun creatieve talenten. Daarnaast is kunst en cultuur een doorlopende vaste waarde binnen het reguliere curriculum. Elke leerling krijgt ermee te maken. Leerlingen die op andere manieren affiniteit of talent hebben binnen de cultuurvakken kregen en krijgen de ruimte om te experimenteren, onderzoek te doen en hun blik te verruimen.

De school wordt al jaren gezien als landelijk koploper wanneer het om kunst & cultuur gaat. Als eerste school in Nederland kon vanaf 2002 gekozen worden voor het examenvak Film- en fotografie.

In de loop der jaren hebben we ingezet op een nog breder cultuur-curriculum. In schooljaar 2019-2020 zijn de kunstvakken uitgebreid met het vak dans, met de intentie op termijn leerlingen ook hierin eindexamen te laten doen. Er kan nu al in alle andere kunstdisciplines eindexamen gedaan kan worden op elk niveau. Daarnaast zijn er plusklassen ontwikkeld waarin extra getalenteerde leerlingen zich kunnen verdiepen in een kunstdiscipline. Leerlingen krijgen vanaf leerjaar één alle kunstvakken aangeboden in het reguliere curriculum.

In 2010 is het eerste gedeelte van de cultuurvleugel gerenoveerd en is het multimedialokaal gerealiseerd. In 2020 werd een professionele theaterzaal gebouwd en is het laatste gedeelte van de cultuurvleugel gerenoveerd, waarmee de cultuurvleugel allemaal goed uitgeruste lokalen heeft gekregen. Daarmee is cultuureducatie nog duidelijker één van de pijlers geworden waarop de school drijft.

VISIE OP CULTUUREDUCTIE

De SSgN begeleidt leerlingen naar een voor hen optimaal haalbaar diploma. Daarbij worden alle leerlingen uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen, zowel op cognitief gebied als op het gebied van persoonlijke en sociale ontwikkeling en het ontplooiën van talenten en andere kwaliteiten op een breed gebied: cognitief, sportief en creatief. De SSgN streeft naar een goed leer- en leefklimaat voor leerlingen en medewerkers en creëert een optimistische sfeer waar het oog gericht is zowel op het individu als op de groep, de maatschappij en de toekomst.

Aandacht voor cultuur is één van onze speerpunten. Wij zien het als onze taak om binnen bovenstaand kader de cultuureducatie onderdeel te laten uitmaken van het curriculum van elke leerling. Daarnaast willen we speciale aandacht geven en bijzondere mogelijkheden creëren voor de leerling die talentvol is in (één van) de creatieve vakken. Door kunst en cultuur een prominente rol te geven biedt ons programma een meerwaarde. Het verbreedt de horizon van alle leerlingen en medewerkers.

MISSIE

De Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen stelt de leerling centraal en biedt een veilig leer- en leefklimaat waarin met en van elkaar geleerd wordt onder het motto: hoofd, hand en hart en met behulp van de uitgangspunten van het Jenaplan-concept. De onderdelen creëren en presenteren nemen binnen het Jenaplan een belangrijke plaats in. Derhalve is dit concept een prima basis voor onze cultuureducatie.

Diplomagericht

Elke leerling krijgt de mogelijkheid eindexamen te doen in een kunstvak en wordt hierop voorbereid door onderwijs op niveau aangeboden te krijgen, zowel in de heterogene onderbouw- als in de homogene bovenbouwgroepen, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende leerstijlen.

Ontwikkeling

Leerlingen blijven de eerste twee leerjaren bij elkaar in de groep, zowel om hen de kans te bieden zich zo goed mogelijk te ontwikkelen, samen te werken en te leren van elkaar, als vanuit sociaal oogpunt. Aandacht voor cultuur is daarbij essentieel om de horizon te verbreden en een open, begripvol en tolerant klimaat te creëren.

Kwaliteiten en talenten

Leerlingen worden in een uitdagende leeromgeving gestimuleerd hun creatieve kwaliteiten en talenten te ontplooiën op verschillende gebieden. Om een grotere persoonlijke groei te waarborgen is het daarbij essentieel dat cultuur en creativiteit niet alleen een onderdeel zijn binnen de kunstvakken, maar dat het ook binnen alle andere vakken die worden aangeboden aan de orde komt.

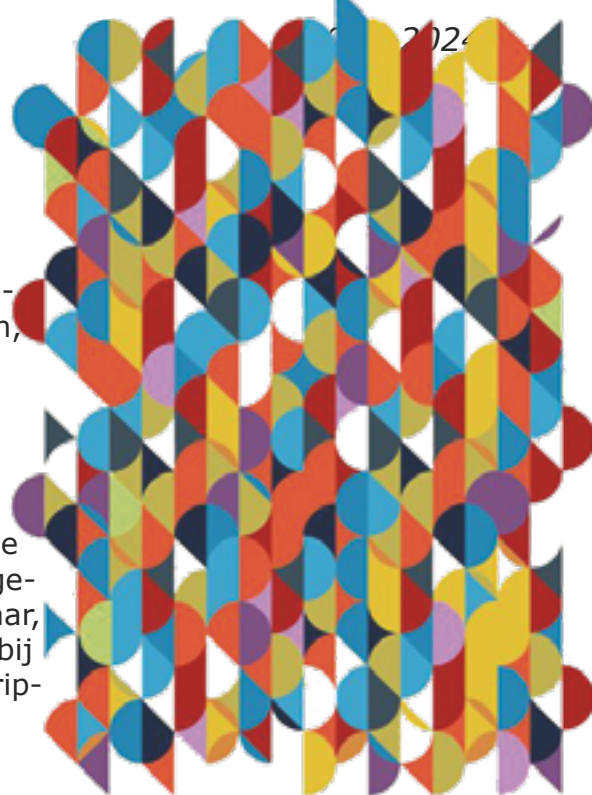
Ook medewerkers worden gestimuleerd zich op dit gebied verder te ontwikkelen, waarbij mogelijkheden worden geboden op het gebied van vakkennis, begeleiding, onderzoek en persoonlijke ontwikkeling.

Leer- en leefklimaat

We zorgen voor een veilig en tolerant leer- en leefklimaat door de leerlingen en medewerkers onder te brengen in kleinschalige teams waarbinnen zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de resultaten. De docenten binnen het team waarborgen de kwaliteit van het onderwijs.

De leerlingen leren normen, waarden en respectvolle omgangsvormen. Je mag zijn wie je bent, je krijgt en geeft waardering voor wat je doet ongeacht geloof of afkomst, kleur of geslacht. En we durven ook grenzen te stellen.

Leerlingen leren zich uiten en ze leren hun mening te vormen, zowel in de klas als tijdens presentaties en (podium) optredens. Daardoor wordt hun zelfvertrouwen gestimuleerd. Door te kijken naar de mogelijkheden en ons niet te laten beperken door onmogelijkheden creëren wij een optimistische sfeer.

KERNWAARDEN

Onze kernwaarden en essenties van het jenaplanonderwijs voeden de uitgangspunten voor het cultuuronderwijs. Binnen het jenaplanconcept is veel aandacht voor creativiteit. De relatie van het kind met zichzelf, de ander, het andere en de wereld staat daarin centraal.

Vanuit deze grondhouding hebben we vier kernwaarden bepaald. Door deze kernwaarden te laten samensmelten met de basale waarden van het manifest van de VCPS ontstaat de basis voor onze aanpak, invulling en verantwoording van ons cultuuronderwijs.

Echt in contact

We kennen elkaar en weten wat ons beweegt. Je voelt je serieus genomen. Je bent niet bang om te zeggen wat je vindt en er wordt naar je geluisterd. Je weet hoe je je moet gedragen en wat er van je verwacht wordt. We sluiten niemand uit. We blijven met elkaar in gesprek en werken vanuit wederzijds respect.

Om een goed contact met de leerlingen te waarborgen, kiezen we voor een intensieve begeleiding, ook buiten de les. Zo hopen we dat elke leerling zijn/haar verhaal kwijt kan en samen met de docenten kan zorgen voor een proactieve en positieve werksfeer. We planten het zaadje van nieuwsgierigheid, stimuleren creativiteit en wakkeren empathie aan. We hebben een open en onderzoekende houding, gericht op groei.

Jezelf kunnen zijn

We passen het onderwijs, waar mogelijk, aan aan de behoefte van de individuele leerling. We geven handvatten om het goede gesprek hierover te kunnen voeren. We ondersteunen de leerling bij het vinden en toepassen van zijn/haar eigen leerstrategie. Om aan de verschillende behoeftes te voldoen werken we met een flexibel rooster. We geven de leerling het vertrouwen en de ruimte om zich te ontwikkelen op elk gebied: hoofd, hand en hart.

In ons onderwijs is aandacht voor groepsprocessen en individuele begeleiding. Leerlingen leren uit te gaan van vertrouwen in elkaar en goede wil. We maken gebruik van elkaars kwaliteiten en respecteren verschillen.

We houden elkaar op de hoogte van alles wat er speelt en staan open voor input van alle partijen. Iedereen voelt zich welkom in en buiten het gebouw. We blijven alert op wat er speelt in de omgeving.

Verantwoordelijk voor kwaliteit

De SSgN is een Jenaplanschool. Dat betekent dat er in de lessen naast leren ook ruimte is voor spel en vieringen. We halen graag de wereld van buiten naar binnen. We leren van elkaar. We bieden in de klas maatwerk en werken in verschillende werkvormen. De leerling kan hier in overleg met de docent eigen keuzes in maken. We stimuleren de individuele kwaliteiten van elke leerling en maken, waar nodig, afspraken over de te volgen leerroute. We maken gebruik van ICT als het de lesinhoud verbetert.

We blijven de docenten stimuleren zich door te ontwikkelen op alle vlakken die nodig zijn om goede lessen te blijven geven. De randvoorwaarden om goed te kunnen werken zijn goed geregeld (werkruimtes, klimaat, veiligheid, communicatie, rooster). We werken als team samen om het onderwijs op een excellent niveau te houden. We kijken naar welke tools collega's nodig hebben om anderen te laten slagen en zichzelf te ontwikkelen. Nieuwe initiatieven worden altijd getoetst aan efficiëntie en (leer)opbrengst alvorens we definitieve keuzes maken

Uitgaan van groei

We geven de leerling voldoende ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Iedere leerling is uniek; we dagen de leerling uit om dit unieke talent ten volle te ontwikkelen. We geven de leerling opbouwende feedback en coachen de leerling in het aanleren van vaardigheden om goede resultaten te halen, maar ook bij vragen als 'wat wil je bereiken. Waar wil je naartoe?'

Naast aandacht voor het wat (leerstof) is er ook aandacht voor het hoe (leren leren). Leerlingen en personeel ontdekken welke leerstijlen effectief zijn.

We gaan op zoek naar het talent in elke leerling en proberen dit talent zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. We leren leerlingen naar zichzelf te kijken en haalbare doelen te stellen. Leren van fouten en omgaan met teleurstellingen zijn onderdeel van dit leerproces. We brengen de groei van de leerling duidelijk in beeld en spreken onze verwachtingen uit. Leerlingen met speciale talenten op creatief gebied geven wij de kans deze talenten optimaal te ontwikkelen.

We bouwen regelmatig tijd in om met elkaar terug te kijken op activiteiten of vooruit te kijken naar nieuwe initiatieven. We geven iedereen ruimte en uitdaging om groei van talent mogelijk te maken.

CULTUUREDUCATIE IN DE PROGRAMMERING

Cultuuronderwijs begint bij een bewuste en doordachte keuze van onderwerpen, vaardigheden en media. Dit geldt voor alle vakken waarin het gaat over (aspecten van) cultuur en waarbij de leerling cultuur leert waarnemen, verbeelden, conceptualiseren en analyseren.

Vanuit het jenaplanconcept en onze vier kernwaarden hebben we op basis van het leerplankader van SLO en adviezen van curriculum.nu een doorlopende leerlijn ontwikkeld voor de kunstvakken. Daarnaast gebruiken we deze inzichten voor het inbedden van cultuur in de andere vakken. Het biedt een fundamentele onderbouwing en een theoretische verantwoording die duidelijk maken waarom en hoe ons cultuuronderwijs vorm moet krijgen. Dit binnen de eindtermen die door het ministerie geformuleerd zijn. Dit theoretisch kader versterkt ook de samenhang tussen de verschillende vakken.

Evenwijdig aan de uitgezette leerlijnen loopt de ambitie om te allen tijde onderwijs aan te bieden dat het "culturele bewustzijn" prikkelt en er derhalve voor zorgdraagt dat elke leerling kennis en vaardigheden kan plaatsen in een groter kader.

Kunst, cultuur en cultuureducatie zijn binnen de SSgN vaste waarden. Om dit te kunnen bewerkstelligen, te sturen en af te stellen zijn de volgende zaken essentieel:

- Een optimale leeromgeving en een cultuurrijk educatief programma
- Doorlopende leerlijn binnen en samenhang tussen alle kunstvakken
- Kunst- en cultuur structureel verbinden met andere disciplines binnen school
  - Samenwerken met externe organisaties
  - Stelselmatig evalueren, bijsturen en aanpassen

Een optimale leeromgeving en een cultuurrijk educatief programma

De SSgN onderscheidt zich van andere scholen binnen Nijmegen door het reguliere aanbod van zes kunstdisciplines in de onderbouw: tekenen, handvaardigheid, muziek, drama, dans en beeldend audio-visueel (BAV). Deze vakken worden door alle leerlingen gevolgd.

Sinds schooljaar 2018/2019 hebben we de wijze waarop we reguliere aanbod vormgeven aangepast. Ten einde een groter aantal leerlingen langduriger en intensiever kennis te laten maken met en zich te laten verdiepen in de kunsten hebben we het aantal contactmomenten uitgebreid en zijn we gaan werken met halfjaarsvakken die we in dat

halve jaar intensiever aanbieden. Dit zorgt er onder andere voor dat de docent projectmatiger kan werken. Ook is er door parallelle roostering een betere kruisbestuiving tussen de verschillende disciplines mogelijk.

Deze opzet ziet er sinds schooljaar 2020/2021 als volgt uit:

In klas 1 volgen alle leerlingen 90 minuten les per vak per week, waarvan drie vakken het eerste halfjaar en drie vakken het tweede halfjaar. In klas 2 volgen alle leerlingen vier kunstvakken naar keuze. Ook nu weer 90 minuten per vak per week, waarvan twee vakken het eerste halfjaar en twee het andere halfjaar.

In klas 3 volgen alle leerlingen nog twee kunstvakken naar keuze, wederom 90 minuten per vak per week, waarvan één het eerste halfjaar en het andere vak het tweede halfjaar.

In de bovenbouw, vanaf klas 4, kiezen de leerlingen hun definitieve profiel. Leerlingen kunnen daarin kiezen voor een kunstvak, waarin ze tevens examen doen. Er kan uit alle aangeboden kunstvakken gekozen worden, m.u.v. dans (dat volgt vanaf schooljaar 2022-2023). Leerlingen volgen dat vak gedurende de hele bovenbouw 90 minuten per week. Voor het vak drama wordt de studie afgesloten met een eindpresentatie voor publiek. Overige vakken sluiten hun programma af met een expositie of publieke presentatie.

Leerlingen die een kunstvak kiezen, volgen automatisch ook het vak 'kunst algemeen' voor 60 minuten per week.

Binnen het profiel cultuur & maatschappij (havo en vwo) heeft een leerling ook de mogelijkheid om twee kunstvakken in het pakket te kiezen en in beide vakken examen te doen.

Uiteraard volgen alle bovenbouwleerlingen verplicht het vak CKV of KCKV (vmbo). Hierbij leren ze procesmatig denken door kunsttoepassingen uit het verleden mee te naar een toekomstsituatie. De leerlingen werken hun onderzoeken en ideeën gezamenlijk uit. nemen naar een toekomstsituatie. De leerlingen werken hun onderzoeken en ideeën gezamenlijk uit.

Extra aanbod

Leerlingen uit elke jaarlaag met een extra motivatie om zich meer te verdiepen in een kunstvak kunnen zich aanmelden voor één van onze plusklassen. Het geeft hen de gelegenheid zich meer te verdiepen in een discipline. Daarnaast kan een plusklas inzicht geven in de haalbaarheid van een eventuele vervolgopleiding in de kunsten. Elke plusklas sluiten we elk schooljaar af met een publiekelijk toegankelijke eindpresentatie.

Momenteel bieden we plusklassen aan in de volgende disciplines:

- o Dans
- o Design
- o Decor
- o Teken
- o Robotica
- o Muziek
- o Muziektheater
- o Theater
- o Fotografie

In klas 1, 2 en 3 organiseren we eenmaal per jaar de cultuurdagen met elk jaar een ander thema. Leerlingen volgen dan meerdere kunstworkshops. De klassen en jaarlagen worden hierbij gemixt. De leerlingen gaan aan de slag met praktische verwerkingsopdrachten die gericht zijn op reflectie van hun eigen ervaring en het inzichtelijk maken van de toepassingen van kunst binnen hun belevingswereld. De dagen hebben jaarlijks een wisselend thema.

In klas 3 bedden we het cultuuronderwijs ook in tijdens het internationale uitwisselingsprogramma met verschillende Europese partnerscholen. Tijdens deze uitwisselingen verzorgen de leerlingen o.a. een theatervoorstelling in de schouwburg waarbij elke klas een gedeelte van de uitvoering voor haar rekening neemt. Tijdens een 10-daagse uitreis verblijven de leerlingen bij een gastgezin. In het 'uitreisprogramma' leren de leerlingen een andere cultuur kennen en is er bovendien veel aandacht voor culturele kruisbestuiving.

In klas 1, 2 of 4 wordt jaarlijks het project 'Kunst op straat Nijmegen' gedraaid. Bij dit project gaan leerlingen in het centrum van Nijmegen de straat op om allerlei vormen van kunst te onderzoeken.

In 4 havo-vwo nemen de leerlingen deel aan het project 'Cross Your Borders', een driedaags project waarin verschillende culturen uit verschillende landen aan bod komen. Tijdens dit project volgen de leerlingen ook verschillende workshops op het gebied van muziek, dans en beeldende kunst, toegespitst op de behandelde culturen.

De SSgN doet elk jaar mee aan het Voordrachtfestival in De Lindenberg. Hier doen meerdere scholen uit Nijmegen aan mee. Het thema sluit altijd aan bij de Boekenweek. Door middel van dans, theater, muziek en gesproken tekst laten leerlingen hun interpretatie van het literaire thema zien. Daarnaast is de SSgN al drie jaar op rij winnaar geweest van de ontwerpwedstrijd voor het VdF-affiche. Zowel het festival als de ontwerpwedstrijd worden georganiseerd door CESN (Cultuur en School Nijmegen).

In 5-vwo bieden we de leerlingen de mogelijkheid deel te nemen aan een Cultuurreis. Ze kunnen kiezen voor een reis naar Weimar, Nice of Rome. Tijdens die reizen bezoeken ze musea en maken ze uiteraard kennis met de architectuur en geschiedenis van de stad.

In de eindexamenklassen staan stedentrips op het programma (Parijs, Berlijn, Londen, Antwerpen) waarbij een compleet programma van stadswandeling tot museumbezoek wordt doorlopen.

We streven ernaar om alle jaarlagen minstens éénmaal per schooljaar een theatervoorstelling te laten bijwonen en een museum te laten bezoeken.

Tijdens onze kerstviering en jaarsluiting besteden we aandacht aan alle kunstdisciplines. Er zijn optredens van leerlingen en exposities van tijdens de lessen gemaakt werk. Deze avonden zijn tevens grote visitekaartjes van onze school naar de buitenwereld.

Doorlopende leerlijn binnen en samenhang tussen alle kunstvakken

Voor een constante en weldoordachte ontwikkeling is een doorlopende leerlijn essentieel. Voor elk vak bepalen we deze leerlijn op basis van de exameneisen. Vanuit de verlangde praktische vaardigheden en theoretische kennis bij het schoolexamen bouwen we de leerlijn op. Trapsgewijs schillen we het einddoel en pellen zo de op te zetten leerlijn van buiten (eindexamen) naar binnen (brugklas) af. Dat geeft ons een goed beeld over de stof die we per jaarlaag willen behandelen, met de zekerheid dat alles goed op elkaar aansluit.

We leren de leerlingen een creatieve denkwijze en werkwijze aan die toepasbaar is binnen alle kunstvakken. Daar waar mogelijk wordt de samenhang tussen de verschillende vakken versterkt door ook in thematiek de parallellen te zoeken.

Om de samenhang tussen de kunstvakken meer zichtbaar te maken zijn er jaarlijks vak- en jaarlaagoverstijgende cultuurdagen.

De nieuwe lesopzet zorgt ook voor meer samenhang en kruisbestuiving tussen de verschillende vakken. In combinatie met de deels nieuwe kunstvleugel, die letterlijk een groot deel van de schoolruimte inneemt, hebben we zo een nieuwe stap gezet naar een nog beter gefundeerde en gefaciliteerde doorlopende leerlijn.

Verbinding met andere disciplines binnen school

Als cultuurprofielschool vinden we het belangrijk om kunst en cultuur breder uit te stralen dan alleen binnen de kunstvakken. We passen het waar mogelijk in in het lesprogramma van andere vakken. Binnen de vakken Engels, Duits, Frans en Nederlands wordt er naast de gebruikelijke aandacht voor literatuur ook aandacht besteed aan de culturele geschiedenis van een land.

De vakken geschiedenis, maatschappijleer en maatschappijwetenschappen nemen kunst bewust mee als uitingsvorm voor de verschillende culturen.

In klas 1 en 2 staat vanuit het jenaplanconcept wekelijks een weekopening en een weeksluiting in het rooster. Tijdens de weekopening besteden we aandacht aan de actualiteit en trachten we de horizon van de leerlingen te verbreden. Dan gaat het om cultuur in de breedste zin van het woord. Tijdens de weeksluiting krijgen alle klassen enkele malen per jaar de gelegenheid een podiumoptreden te verzorgen voor andere jaargenoten. Op die manier raken alle leerlingen bekend met het fenomeen 'optreden' en 'presenteren voor een grote groep'.

In klas 4-havo/vwo staat per klas wekelijks een profielmiddag in het rooster. Tijdens zo'n lesmiddag van 120 minuten leggen we kruisverbanden tussen de vakken ckv, Nederlands, maatschappijleer (en voor de maatschappijprofielen ook geschiedenis) en laten we in een breed palet van onderwerpen de leerlingen kennismaken met alle facetten van onze maatschappij en haar culturen.

Scholing

Lesgeven is constant in ontwikkeling. Scholing en bijscholing zijn daarbij essentieel om een goed onderbouwd, hedendaags programma te kunnen samenstellen. De cursus 3D-printen die een aantal docenten gaan volgen is hier een mooi voorbeeld van. Verder volgen de docenten regelmatig bijscholing en cursussen binnen verschillende vakgebieden. De leernetwerken van de VCPS vormen hierbij een interessant aanbod voor onze docenten. Daar waar mogelijk nemen ze daar aan deel.

De komende jaren willen we vooral inzetten op coaching van zowel leerlingen als medewerkers. Coaching draagt zorg voor een één op één benadering en begeleiding van de leerling en brengt de individuele groei per leerling beter in beeld. Er kan op die manier binnen de cultuureducatie nog beter gestuurd worden op talentontwikkeling zonder de algemene ontwikkeling uit het oog te verliezen.

Al onze docenten zijn, of worden, opgeleid tot coach en kunnen de leerlingen en elkaar hierin goed begeleiden.

SAMENWERKING MET EXTERNE ORGANISATIES

Voor een goed en verantwoord cultureel klimaat en aanbod is een intensieve samenwerking met externe partners essentieel. De leerling moet ervaren dat kunst en cultuur niet alleen binnen de muren van de school belangrijk zijn, maar dat de maatschappij in z'n geheel er voor een deel op rust en functioneert. We werken daarbij als school twee kanten op; we halen de partners de school in of we gaan naar de partners toe.

Vaste partners:

- VCPS: Borging, inspiratie vanuit de leernetwerken, vinger aan de pols, communicatie met andere cultuurprofiel scholen, externe contacten, studiereizen, PR en een eenduidig cultuurbeleid.
- Radbouduniversiteit: cultuurprojecten voor leerlingen in of buiten de school
- Museum het Valkhof Nijmegen, Museum Arnhem, Het Rijksmuseum en Het Stedelijk Museum Amsterdam: projectmatig samenwerken en meewerken aan onderzoeken over cultuureducatie
- Fotomuseum FOAM, museum Kröller-Müller, het Mauritshuis, de Kunsthal Rotterdam, museum Voorlinden in Wassenaar: excursies
- CESN in samenwerking met de Lindenberg: Het jaarlijks terugkerende voordrachtfestival.
- 4XM: verzorgt workshops in verschillende disciplines tijdens de cultuurdagen op school.
- Rijnijssel: vanuit de afdeling podiumkunsten van deze mbo-opleiding verzorgen studenten workshops op onze school.
- Cultuurspinnerij de Vasim: samenwerking binnen het kunstvak drama op het gebied van script schrijven en dramaturgie.
- HAN, hogeschool van Arnhem en Nijmegen: met zelfopgeleide leerlingacteurs geven we trainingen aan studenten van de HAN en aan (beginnende) docenten.
- Bij diverse universiteiten en academies hebben we contactpersonen voor vervolgstudies (Radboud Universiteit Nijmegen, ArtEZ Arnhem, KABK Den Haag, Filmacademie AHK Amsterdam, Koning Willem 1 college Den Bosch, AMFI Amsterdam.
- Incidenteel werken we samen met podia, kunsthuizen en bioscopen voor het bezoeken van een expositie, een film of een optreden en het verzorgen van workshops. (De Lindenberg, Doornroosje, Stadsschouwburg Nijmegen, LUX, Filmhub, Het Badhuis, Maastheater, Honig complex, Hubert Nijmegen, Theater Rotterdam, Oostpool, Zuidelijk Toneel)
- Tijdens onze projectdagen, de boekenweken en incidenteel binnen het reguliere lesprogramma verzorgt een zeer divers palet van schilders, dichters, filmers, muzikanten, dansers, cabaretiers, etc. verschillende workshops. Daarbij maken we graag gebruik van oud-leerlingen.

Nieuwe initiatieven:

De afgelopen jaren zijn we ook nieuwe samenwerkingen aangegaan:

- **Museum Het Valkhof: project 'Kleurkronieken'**
Leerlingen met tekenen, film of handvaardigheid in hun pakket maakten naar aanleiding van de expositie van Uwe Poth en de geschiedenis van Nijmegen een eigen expositie in museum Het Valkhof.
Wij waren de pilotschool en hierna volgden andere middelbare scholen.
- **Kunstencentrum De Lindenberg: Free Future College**
Meerdere Gelderse middelbare scholieren nemen deel aan een spraakmakende & inspirerende collegedag. Een dag in een week die geheel in het teken van vrijheid staat. Van vrijheid van meningsuiting tot economische vrijheid. Van persoonlijke vrijheid tot collectieve. Van mogen zijn wie je bent tot moeten achterlaten en opnieuw beginnen. Een collegedag over vrijheid in de breedste zin van het woord. Leerlingen volgen hier workshops en luisteren naar bekende sprekers en cabaretiers.
- **Museum Arnhem: Project bodycontrol**
Dit project is door onze cultuurcoördinator Jeroen Steinmetz, opgezet in samenwerking met het hoofd educatie van Museum Arnhem, Femke Hogenbosch. Leerlingen uit de bovenbouw bezoeken met de kunstdocenten de expositie 'bodycontrol' en maken op basis hiervan eigen werk. Alle kunstdisciplines zijn hierbij betrokken.
- **Poppodium Doornroosje + comité 4 en 5 mei: Freedom's cool festival:**
Festival is voor deelnemers uit het voortgezet onderwijs. De deelnemers schrijven een eigen song waarbij de tekst in het teken van vrijheid dient te staan. Een deskundige jury buigt zich over de optredens en zal aan het einde van de middag een winnaar aanwijzen. Ook het publiek kiest een winnaar. De winnaars openen het jaar daarop het 5-Meifestival. In 2018 was de SSgN winnaar.
- **Voor onze cultuurreizen werken we sinds enige jaren samen met de Koninklijke Academie schone kunsten Antwerpen, de Accademia Costume e Moda Roma, het Goethemuseum Weimar, het Bauhaus-Museum Weimar en het Musée Matis se Nice.**
- **HUBERT Nijmegen: Creatieve broedplek vlakbij onze school.**
Locatie waar we gebruik van maken voor o.a. de cultuurdagen. In de toekomst willen we jaarlijks, tijdens een afsluitende cultuurweek, alle leerlingen van de onderbouw op deze locatie een eindproduct laten maken, waarbij alle disciplines gecombineerd worden en de jaarlagen door elkaar lopen.
- **ArtEZ Arnhem, Amsterdamse Hogeschool voor de kunsten en de KABK Den Haag:**
Leerlingen kunnen zich op een opleiding oriënteren door het volgen van incidentele lessen.

COMMUNICATIE

Het cultuurprofiel van de SSgN is terug te vinden op vele vlakken. Niet alleen in het uiterlijk en de inrichting van het gebouw, waar mooie resultaten van ons onderwijs te bewonderen zijn, maar vooral ook in samenstelling van ons personeel en leerlingenbestand.

Alle medewerkers dragen cultuur uit. Velen zijn betrokken bij culturele activiteiten binnen en buiten de school. Docenten tonen meer dan gemiddelde belangstelling voor de kunstzinnige kant van leerlingen en collega's. Op die manier creëren we een cultureel klimaat waar kunst een prominente rol speelt. Met de bouw van de nieuwe cultuurvleugel heeft ons culturele gezicht nog meer smoel gekregen.

Ook naar de buitenwereld toe vragen we steeds vaker aandacht voor onze cultuurpoot. Allereerst natuurlijk door iedereen uit te nodigen voor jaarsluitingen, kerstvieringen, soirées e.d. Dat is echter niet het enige. Zo geven we tijdens open dagen en informatiebijeenkomsten het cultuurprofiel een hoofdrol en zorgen er op die manier voor dat het beeld dat ouders en leerlingen van onze school hebben ook door buitenstaanders wordt uitgedragen.

Onze website besteedt ruim aandacht aan onze cultuurpoot, zowel qua inhoud als qua vormgeving. Het cultuurprofiel wordt daar als één van de vier speerpunten gepresenteerd.

Waar dat kan, zoeken we de publiciteit. Een mooi voorbeeld hiervan is het bezoek van cartoonist Ali Ferzat, dat hij samen met journalist Sander van Hoorn aan de school bracht en dat het tot in het nationale NOS 8 uurjournaal schopte.

Door in te blijven zetten op al deze onderdelen hopen we het cultuurprofiel van onze school uit te blijven dragen en te versterken. Het is een proces dat nooit stilstaat.

Een belangrijke partner in deze is de VCPS. Door nauw contact met andere scholen en sturing vanuit de overkoepeling worden we scherp gehouden aandacht te blijven schenken aan o.a. de inbedding en de invulling van het profiel. We maken graag gebruik van de expertise en de Leernetwerken van de VCPS. Verder zijn we en blijven we altijd in overleg met de gemeenten. De SSgN wordt ook daar gezien als cultuurschool.

VOORWAARDEN

Om onze ambitie waar te maken, is het continue bijstellen van de voorwaarden noodzakelijk. Ten einde de kwaliteit van het drama- en dansonderwijs te verbeteren, hebben we een compleet nieuwe vleugel met theaterzaal en danslokaal laten bouwen.

We hebben gekeken naar de invulling van ons onderwijs en zijn drie jaar geleden gestart met een nieuwe opzet, zoals eerder beschreven in dit plan.

Zowel de uitbreiding als de nieuwe opzet vroegen een extra investering en een keuze van de directie. Het management is al sinds jaar en dag zeer betrokken bij de cultuurpoot van onze school, het cultuurprofiel is een vaste portefeuille binnen de directie. Het management is er medeverantwoordelijk voor dat kunst en cultuur al decennialang een vast onderdeel van deze school zijn.

Structurele aandacht, inbedding en aanpak vraagt een goeddoordachte organisatiestructuur. Er zijn op onze school drie cultuurcoördinatoren die verantwoordelijk zijn voor de invulling van het programma, de organisatie van activiteiten, communicatie en contacten met buitenschoolse partners.

Daarnaast hebben we een vaste kunstcoördinator die o.a. het uitbureau bemant en zich toelegt op de samenhang van de kunstvakken en de overige vakken en het samenwerken met en uitbreiden van de externe contacten.

Op die manier zorgen we voor structurele aandacht voor kunst en cultuur en scheppen we de voorwaarden die nodig zijn om ook in de toekomst garant te staan voor een degelijk cultureel programma.

Voor de inbedding van kunst en cultuur binnen de school vinden we het belangrijk dat ook onze medewerkers cultuur een warm hart toedragen. We zijn er trots op dat we in de loop der jaren een docentencorps hebben kunnen neerzetten waarbij de waardering voor kunst en cultuur één van de bindende factoren is. Je ziet dit terug in de belangstelling van onze docenten en medewerkers tijdens voorstellingen, exposities, e.d. Maar bovenal zien we dit terug in de relatie tussen docent en leerling. Het oog hebben voor elkaar en respect hebben voor de ander en het stimuleren van de buitenbeentjes in de breedste zin van het woord, zit in ons dna. Het maakt de SSgN tot wat ze is. De SSgN straalt cultuur uit.

EVALUATIE EN ONTWIKKELING

Blijven leren en ontwikkelen is essentieel om een goed cultureel klimaat te blijven garanderen. Daarom houden we regelmatig ons lesprogramma tegen het licht en passen we dit aan waar we dat nodig achten. Een goed voorbeeld hiervan is onze nieuwe opzet van de kunstvakken. We merkten dat de samenwerking en kruisbestuiving van de vakken intensiever kon. We zagen ook dat de leerlingen de kunstvakken in onze ogen te fragmentarisch kregen aangeboden, waardoor veel onderdelen onvoldoende beklifden. Met de nieuwe opzet zoals eerder beschreven hopen we hier een constructieve stap in te hebben gezet.

Voor het verder uitrollen van deze opzet willen we gaan toewerken naar overkoepelende kunstprojecten waaraan alle jaarlagen deelnemen.

Daarnaast zien we dat het voor leerlingen niet altijd handig is om alleen tijdens de kunsturen te werken aan opdrachten e.d. De vraag naar ondersteuning ligt ook niet altijd bij de op dat moment aanwezige vakdocent. Daarom willen we ook toe naar enkele gezamenlijke 'kunstmomenten' in het rooster. Momenten waarop van elke kunstdiscipline een docent aanwezig is en leerlingen van alle jaarlagen kunnen werken aan opdrachten, werkstukken, optredens, etc. Dit zal de kruisbestuiving ten goede komen en er tevens voor zorgen dat de kunst en cultuurpoot een nog betere inbedding op school zal krijgen.

Met onze vernieuwde kunstvleugel hebben we een mooie stap voorwaarts gezet. In de toekomst willen we deze faciliteiten ook meer gaan inzetten binnen de niet-kunstvakken, om ook op die manier de inbedding meer te borgen.

Hoewel de kunst en cultuur ook in de niet-kunstvakken al regelmatig aan bod komt en bij sommige vakken onderdeel uitmaakt van het curriculum, zijn er op dat gebied nog wel stappen te zetten. Bij sommige vakken raken we dit programmaonderdeel incidenteel aan bij projecten of themadagen. We streven ernaar kunst en cultuur onderdeel te laten uitmaken van elk lesprogramma voor elk vak en elke jaarlaag.

Daarnaast kunnen we nog stappen zetten in het uitdragen van ons cultuurgezicht naar buiten toe. Het is voor de buitenwereld wel duidelijk wat voor school we zijn, maar velen hebben onvoldoende zicht op wat we allemaal doen en organiseren. We mogen vaker de publiciteit zoeken als het gaat om culturele activiteiten. Ouders, zakenpartners en toekomstige leerlingen zullen zo een beter beeld krijgen van onze school.

Al onze leerlingen volgen alle kunstvakken en produceren begrijpelijkerwijs veel materiaal en ontwikkelen zich op veel vlakken. Het vastleggen van deze ontwikkelingen en het creëren van een jaaroverstijgend portfolio kan geïntensiveerd worden. We houden deze ontwikkelingen uiteraard cijfermatig bij en bespreken dit met leerling en ouders.

Een volwaardig portfolio aan het einde van de schoolcarrière zal het onderwijs zichtbaarder maken en zal op meerdere vlakken een meerwaarde geven: het is voor de leerling een mooi overzicht van de ontwikkelingen; toont aan ouders de afgelegde weg en straalt naar buiten toe uit dat wij als school cultuur hoog in het vaandel hebben staan. De komende jaren willen we onderzoeken hoe we zo'n verslaglegging kunnen vormgeven.

We willen als laatste ook onze samenwerking met buitenschoolse partners verder ontwikkelen. Daarbij is het de ambitie om nauwer samen te werken met vervolgopleidingen. Een eerste aanzet is daar al voor gegeven in de contacten met ArtEZ. Waar leerlingen nu al kunnen deelnemen aan proeflessen, willen we inzetten op meer structurele samenwerking. Hierbij moet gedacht worden aan het creëren van mogelijkheden de vooropleiding te volgen tijdens schooltijd; hulp bij het maken van een portfolio, gastlessen, etc.

Om de samenwerking te intensiveren en structureel vorm te geven wordt er een overlegorgaan opgezet waaraan naast de SSgN en ArtEZ ook andere cultuurprofiel scholen en opleidingen binnen de regio deelnemen. Onze cultuurcoördinator is één van de aanjagers van dit initiatief.

Door ook aan de bovenkant de doorstroom meer te stroomlijnen bereiden we leerlingen beter voor op een culturele toekomst. Het zal er bovendien voor zorgen dat leerlingen met interesse voor kunst en cultuur nog eerder voor onze school zullen kiezen.

FINANCIËLE PARAGRAAF

Om het cultuurprofiel goed vorm te kunnen blijven geven is het belangrijk dat je dat borgt in de plannen van de school op de korte en lange termijn en dat financieel vertaalt in de reguliere exploitatie van de school.

De SSgN kent al een lange traditie van cultuurprofielgericht onderwijs en om dat te behouden en te borgen investeert de school hiervoor in menskracht, onderwijsinhoud en materie. Hieronder het financiële plaatje

Financieel overzicht jaarlijkse uitgaven cultuurprofiel

<u>Personeel / Materieel</u>	<u>Klokuren / Budget/investering</u>	<u>Gem. OP tarief</u>	<u>Personele lasten</u>	<u>Materiële lasten</u>
Cultuurcoördinatie	360	€ 50	€ 18.000	
Jena weeksluiting/podium	120	€ 50	€ 6.000	
Plusklassen	680	€ 50	€ 34.000	
Podiumactiviteiten	260	€ 50	€ 13.000	
Kunstcoördinator	<u>1020</u>	€ 50	<u>€ 51.000</u>	
Totaal personeel	2440 uur (1,5 fte)		€ 122.000	
<u>CJP activiteiten</u>	€ 25.000,00			<u>€ 24.700,00</u>
Investeringen in kunstlokalen	€ 550.250,00			<u>€ 27.512,50</u>
Investeringen materialen	€ 158.264,00			<u>€ 11.289,00</u>
Excursies en projecten	€ 10.000,00			<u>€ 10.000,00</u>
Plusklassen	€ 3.000,00			€ 3.000,00
Contributie VCPS	€ 5.000,00			<u>€ 5.000,00</u>
Totaal materieel				€ 81.501,50
Totaal uitgaven cultuurprofiel				€ 203.501,50

Het overzicht maakt duidelijk dat de SSgN 1,5 fte investeert in menskracht om het cultuurprofiel inhoud te geven, in te vullen en te coördineren. Daarnaast investeert de school voor het cultuurprofielgericht onderwijs, zoals elders in dit beleidsdocument al beschreven, in gebouw, plusklassen, vieringen, projecten en excursies. Dit is vastgelegd in de meerjarenbegroting 2021 – 2025 van de school en geaccordeerd door de MR, bestuur en Raad van Toezicht.

